

Список використаних джерел

1. Олена Бондаренко / Громадський рух Миколи Томенка «Рідна країна».
2. Вистава-мюзикл «Ребелія [1991]» - МУР.
3. Інтерв'ю Неллі Корнієнко для ГІТ «Постать Леся Танюка у спогадах дружини Неллі Корнієнко.»
4. Мирослав Маринович «Лесь Танюк. Самовидець сучасності» / Історична правда.
5. «Лесь Танюк: ренесансна енергія» / Київ: Світ знань, 2020.
6. Володимир Панченко «Лесь Танюк: кілька життів в одному..» / З перших уст.
7. Любов Маринович «Воїн честі й лицар культури» / Збруч.

РОДИНА ТЕРЕЩЕНКІВ: КОЛЕКЦІОНЕРИ ТА МЕЦЕНАТИ

Надія ВІНОГРАДНА
студентка групи 1П-24
відділення дизайну

Черкаського-державного фахового бізнес-коледжу

Науковий керівник: Викладач-методист Світлана ЩЕРБИНА
Черкаський-державний фаховий бізнес-коледж, м. Черкаси

Рід Терещенків походив з Глухівського козацтва та міщанства, але імператорським указом від 12 травня 1870 року Артемій Терещенко з усім майбутнім потомством був возведений у дворянський статус за значний внесок у розвиток економіки та благодійність. Як зазначається в історичних джерелах, «піднесення родини Терещенків було тісно пов'язано з розвитком підприємництва в Україні XIX століття». [1]

Артемій Терещенко розбагатів, постачаючи Російській імператорській армії харчі та дрова під час Кримської війни. Згодом успішно зайнявся цукровим виробництвом, яке стало основою родинного бізнесу.

Сім'я Терещенків побудувала бізнес за принципом “від поля до столу” вони самі вирощували буряк, переробляли його на власних заводах і продавали готовий цукор. Завдяки такому повному циклу Україна стала головним постачальником цукру у світі XIX столітті. Олена Компан підкреслювала, що “Товариство цукрових та рафінадних заводів братів Терещенків” було зразком капіталістичного господарювання, де прибуток інвестувався в технологічне оновлення. [3]

Його сини Микола та Федір Терещенки також були відомими меценатами, вони заснували Київський та Глухівський музей. Колекції мистецтва Миколи Терещенка стали основою Київської картинної галереї, що знаходиться на вулиці Терещенківській 9 у колишньому маєтку його брата Федора. Віталій Ковалинський, історик-князнавець, стверджував, що Терещенки сприймали благодійність не як “відкуп”, а як обов'язок перед громадою міста, витрачаючи на це до 80% свого чистого прибутку. [4]

Микола Терещенко, син Артема, був з одних найбагатших людей Імперії. За оцінками істориків, «капітали родини Терещенків вимірювалися мільйонами рублів і постійно зростали». [1]

Він не лише контролював цукрову галузь володіючи понад десятьма заводами, але й мав ранг таємного радника та був відомим політиком у Глухові.

Взагалі пристрасть до живопису Миколі вселив його син Іван, Терещенки мали 15 тис. картин. Дослідники зазначають, що «колекціонування мистецтва було важливою частиною культурної діяльності української буржуазії». [5]

Варвара Ханенко, донька Миколи Терещенко, меценатка, колекціонерка. Разом зі своїм чоловіком Богданом Ханенко зібрали близько 1250 художніх творів. Вони бажали створити власний музей, щоб кожен простолюдин мав змогу насолодитись мистецтвом. На

сайті музею зазначається, що «зібрання Ханенків стало основою одного з найважливіших музеїв України». [6]

Варвара також захоплювалась давніми українськими іконами та італійську майоліку. А свій маєток у Волинівця переробила на ремісничу школу для дітей. Також відкрила в Лондоні магазин для українських майстрів.

У 1919 році музей Ханенків націоналізовано. Історики підкреслюють, що «після революції приватні колекції часто переходили у власність держави». [2]

Михайло Терещенко – поєднав у собі риси успішного бізнесмена, інтелектуала та державного діяча. Здобув ґрунтовну освіту, володів кількома іноземними мовами та був добре інтегрований у європейське культурне середовище.

Під час Російської революції 1917 року Михайло Терещенко відіграв важливу роль у державному управлінні: він обіймав посаду міністра фінансів, а також був міністром закордонних справ Тимчасового уряду. [1]

Кузен Михайла Федір Терещенко у своєму маєтку під Житомиром переобладнав стайні і почав збирати перші літаки, які отримали назву “Терещенко” – це була одна з перших ініціатив у галузі авіації. Всього було випущено сім моделей що поставлялися у Російську імператорську армію під час Першої Світової війни. [7]

1917 став роком катастрофи для багатьох українських заможних сімей і Терещенки не стали винятком. Як зазначається в історичних працях «після Жовтневого перевороту маєтки Терещенків були націоналізовані, культурні та благодійні проекти зупинилися а більшість членів родини були змушені тікати за кордон». Частина їхнього багатства була конфіскована на користь нової радянської держави а частина втрачена в хаосі революційних змін. І хоча частина культурної спадщини пов’язаної з Терещенками збереглася, як от картини з їхньої колекцій або будівлі, що досі прикрашають Київ. Але їхній внесок у формування української ідентичності був майже знищений. [2]

Попри всі ці негаразди сім’я Терещенків вижила і нащадки Михайла продовжували жити у Монако та Франції.

Після відновлення незалежності представники роду Терещенків повернулися і досі відіграють активну роль в українському суспільстві.

Мішель Терещенко, онук Михайла, повернувся до України у 2005 році. Відновив громадянство і став мером Глухова.[5]

Список використаних джерел:

1. Енциклопедія історії України: у 10 т. Київ: НАН України, 2003-2013.
2. Історія української економіки: навч. Посібник / за ред. В. М. Гаєця. Київ, 2011.
3. Компан О.С. Міста України в другій половині XIX ст. Київ: Наукова думка, 1963.
4. Ковалинський В. В. Меценати Києва. Київ, 1998.
5. Полонський-Василенко Н. Історія України. Київ: Лебідь, 1992.
6. Офіційний сайт Музею мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків.
7. Історія авіації України: наукові дослідження. Київ, 2010.